

Силабус курсу Сучасні соціальні парадигми

Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 033 Філософія
Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – 3 рік, V семестр
Компонент освітньої програми: вибірковий
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: Очні консультації: середа: 14.10 -15.10, ауд. 31 А.
Онлайн-консультації: у Viber групі курсу кожного дня з 17.00 - 18.00.
Мова викладання: українська



Керівник курсу:	Кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Петришин Галина Романівна
Контактні телефони викладача:	+380978907187
Е-mail викладача:	prg190364@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/petrishin-galina-roman-vna.php

Анотація дисципліни

«Сучасні соціальні парадигми» є навчальною дисципліною за вибором, яка сприяє поглибленню знань з теорії і методології аналізу та пояснення особливостей функціонування суспільства в контексті розгляду основних ідей прибічників різних соціальних парадигм. Структура тем курсу дозволяє простежити еволюцію формування концептуальних положень прибічників різних напрямів теоретизувань щодо смислів суспільного життя та сформуванню у студента системні знання, які дозволяють здійснювати власні наукові дослідження та знаходити для них проблемні питання.

Метою навчальної дисципліни є сформуванню знання з класичних і сучасних соціологічних парадигм як напрямів дослідження суспільних явищ і процесів: вміння використовувати методи і способи різних концептуальних підходів до дослідження суспільних явищ і процесів на практиці; навички роботи з аналізом та систематизацією наукових джерел та застосування категоріально-понятійного апарату, сформованого в межах курсу.

Завдання. Проаналізувати фундаментальні засади та парадигмальну структуру сучасної соціологічної теорії; розкрити передумови становлення і розвитку соціологічних парадигм; розкрити відмінності проблемного поля різних видів парадигм, їх базові принципи і категорії.

Зміст дисципліни «Сучасні соціальні парадигми» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 033 Філософія, норм і традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

Години		Тема	Результати навчання	Завдання
лек.	сем.			
2	2	1. Соціологічні парадигми: поняття, види.	Знати парадигмальну структуру сучасної соціології та її категоріально- понятійний апарат. Вміти характеризувати проблемне поле сучасної соціології щодо класифікації сучасних соціологічних парадигм. Володіти навиками аналізу та систематизації інформації.	Задачі, презентації
2	2	2. Парадигма соціальних фактів.	Знати теоретико-методологічні засади парадигми соціальних фактів. Вміти аналізувати основні теоретичні напрями в рамках цієї парадигми: структурно-функціональний аналіз і теорії конфлікту. Володіти навиками аналізу соціальної реальності з позиції двох груп соціальних фактів – соціальних інститутів і соціальних структур.	Задачі, Дискусії, презентації
2	4	3. Парадигма соціальних дефініцій.	Знати теоретико-методологічні засади парадигми соціальних дефініцій. Вміти аналізувати основні теоретичні напрями в рамках цієї парадигми: феноменологічна соціологія, етнометодологія, символічний інтеракціонізм. Володіти навиками аналізу змісту соціальних процесів як наслідку взаємодії індивідів в групі і суспільстві.	Задачі, презентації
2	4	4. Парадигма соціальної поведінки.	Знати сутність парадигми соціальної поведінки та її теоретичні засади. Вміти аналізувати поведінку людини в суспільстві з позиції біхевіоризму і теорії обміну. Володіти навиками аналізу дій людини в суспільстві як відповідної реакції на певні зовнішні стимули.	Дискусії, задачі, презентації
4	4	5. Парадигма детермінізму.	Знати теоретико-методологічні засади детермінізму та основні його форми. Вміти використовувати методологію детермінізму до аналізу суспільних явищ і процесів суспільного життя. Володіти навиками аналізу концептуальних засад різних форм детермінізму.	Задачі, питання, презентації, дискусії

4	4	6. Інтегративні парадигми сучасної соціології.	Знати основні інтегративні теорії сучасної соціології та їх ключові ідеї. Вміти використовувати інтегративний підхід у власних наукових дослідженнях у площині інтерпретації результатів дослідження. Володіти навиками різностороннього аналізу дослідницької інформації та її систематизації.	Задачі, презентації, дискусії
---	---	--	---	-------------------------------

Формування загальних та фахових компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності	
	Інтегральні компетентності	
	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері філософії, галузі суспільствознавства та гуманітаристики.	
	Загальні компетентності	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	
ЗК 2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями.	
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.	
ЗК 5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.	
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
ЗК 7	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи.	
ЗК 11	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї.	
ЗК12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.	
	Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.	
СК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну, логіко-мисленнєву діяльність, спрямовану на вирішення практичних завдань.	
СК 7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.	
СК 8	Здатність оперувати філософською і конкретно-науковою термінологією для розв'язання професійних завдань.	
СК 10	Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, економічної, та загальнонаукової проблематики.	
СК 11	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.	
СК 12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності, професійної етики та культури.	
СК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії	

	та суспільних наук.
СК 16	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати аналітичне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості у різних галузях суспільного життя.

Програмні результати навчання:

РН 1	Розуміти сенс філософії та суспільних наук, їх місце в системі культури
РН 2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію.
РН 4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, загальногуманітарної та суспільної проблематики
РН 5	Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
РН 8	Оперувати основними філософськими, економічними, соціологічними, політичними методами і підходами, розуміти етико-практичну значущість філософського та соціально-гуманітарного знання у здійсненні аналітичної діяльності.
РН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду і порівняльного аналізу філософської, суспільствознавчої й загальнонаукової літератури та уміння роботи з документами різних видів.
РН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
РН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
РН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
РН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні, філософські, політичні й економічні знання в різних сферах життєдіяльності.
РН 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
РН 18	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури і електронних баз та критично аналізувати, класифікувати, систематизувати й інтерпретувати її.

Основні джерела

1. Гуменюк Л. Й. Соціологія : Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-томах. Т.1. Львів : ЛьвДУВС, 2019. [Електронний ресурс].
2. Історія соціології (у 2-х кн.) [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. А. Рахманов, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. Київ : КНЕУ, 2017. 279 с.
3. Кузьменко Т. Соціологія. ВД «Центр наукової літ-ри», 2019. 310 с.
4. Козирев М. П. Соціологія : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с
5. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія. Курс лекцій. Т.2. Сучасні суспільства: структури та процеси : підручник. Луганськ : вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2013. 336 с.
6. Култаєва М. Д., Навроцький О. І., Шеремет І. І. Європейська теоретична соціологія XXI століття : навчальний посібник. Харків : Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, 2013. 372 с.

7. Перегуда Є. В. Соціологія : навчальний посібник. К. : КНУБА, 2012. 140 с.
8. Рожанська Н. В. Загальна соціологічна теорія : навчальний посібник / Н. В. Рожанська, О. М. Дрожанова, О. А. Онофрійчук за наук. ред. І. А. Мейжис, В. Л. Гавелі. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 336 с
9. Скомаровський В. О. Історія Європейської філософії: Нова доба : посібник. Вид. 2-е, випр. і допов. Умань : Вид. Сочинський М. М., 2023. 520 с
10. Соціологія : навчальний посібник для здобувач. вищ. юрид. освіти / Р. І. Амірова, Ю. В. Візниця, І. В. Грабовець та ін. Дніпро : ДДУВС, 2018. 176 с.
11. Соціологія: теорії середнього рівня : навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с
12. Соціологія. Хрестоматія (від першоджерел до сучасності) : навчальний посібник. У 2-х томах. Т.1. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 886 с.
13. Соціологія. Хрестоматія (від першоджерел до сучасності) : навчальний посібник. У 2-х томах. Т.2. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 612 с.

Визначені рамки дисципліни:

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних завдань та он-лайн тестування (наприклад, програма Moodle) у процесі заняття. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 6 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та ІНДЗ.

- **Політика оцінювання.** Враховуються бали поточного контролю (60 балів), підсумкового контролю (залік): тестування (40 балів). При цьому враховується присутність на заняттях та активність роботи студента під час занять.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1-6) – розв'язки практичних задач, Модульний контроль (тести)	60 40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
А	90-100	відмінно

B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	0-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Розподіл балів за темами курсу:

Змістовий модуль № 1						Тести	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Всі теми	Разом
6	6	12	12	12	12	40	100

Пререквізити курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував такі дисципліни як: «Філософія», «Фундаментальна і прикладна соціологія», «Аналітика політичної думки».

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультації тощо.